

TRAFIKUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till radiolag och till lagar om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet samt av 4 § lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 maj 2001 en proposition med förslag till radiolag och till lagar om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet samt av 4 § lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (RP 80/2001 rd) till trafikutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i saken (GrUU 26/2001 rd). Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsrådet Anna-Riitta Wallin, justitieministeriet
- överdirektör Harri Pursiainen, kommunikationsrådet Antti Kohtala, konsultative tjänstemannen Mikael Nyberg och överinspektör Asta Virtaniemi, kommunikationsministeriet
- direktör Kari Koho, tekniske direktören Pentti Lindfors, utvecklingsdirektören Eero Reijonen och konsultative juristen Pertti Suortti, Kommunikationsverket.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Rundradion Ab
- Förbundet för Radiorna i Finland FRF
- FiCom
- Telehallintokeskuksen henkilöstö ry.

PROPOSITIONEN

Regeringens proposition

Kommunikationsnät som utnyttjar radiofrekvenser utgör den grundläggande strukturen i informationssamhället. Text, tal, bilder och tjänster i elektronisk form hör till det viktigaste råmaterialet i informationssamhället och de förmedlas snabbt och lätt över hela världen via kommunikationsnäten. Radiofrekvenserna och disposi-

tionsrätten över dem är därför ständigt föremål för ett tilltagande ekonomiskt och politiskt intresse.

Regeringen föreslår en ny lag som skall upphäva den gällande radiolagen. Den föreslagna lagen gäller radiofrekvenser och planering av användningen av dem, radioanläggningar och väsentliga krav på dem, innehav och användning

av radioanläggningar samt skydd av radiokommunikation mot störningar. I två lagar inom kommunikationsområdet, nämligen lagen om televisions- och radioverksamhet samt lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet föreslås dessutom mindre ändringar, främst av teknisk natur. Förslaget harmoniserar den finska lagstiftningen om radioanläggningar med Europeiska gemenskapernas bestämmelser om radio- och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningarnas överensstämmelse med kraven.

Enligt propositionen skall Kommunikationsverket fortfarande planera användningen av radiofrekvenserna. Det som bestäms i lagen om lika tillgång till frekvenser och om effektiv, behörig och tillräckligt störningsfri användning av dem skall genomföras med hjälp av planer och föreskrifter för frekvensernas användning som Kommunikationsverket meddelar utifrån planerna. Statsrådet fastställer utförligare planer för användning av de radiofrekvenser som har anvisats för televisions- och radioverksamhet och för koncessionsbelagd televerksamhet.

Tillståndsplikten för radiosändare föreslås stå kvar när det är motiverat med tillstånd för att frekvenserna skall användas på ett effektivt, behörigt och tillräckligt störningsfritt sätt. Däremot skall samtliga radiosändare som fungerar på samfrekvenser och radiosändare som permanent har satts ur funktion vara befriade från tillståndsplikt. Av tillsynsskäl skall tillstånd fortfarande krävas också för innehav av radiosändare i radiokommunikationssyfte, när användningen av radiosändaren är tillståndspliktig. Radiosändare skall inte få användas, importeras, saluföras, säljas eller överlåtas på annat sätt förrän tillverkaren har säkerställt att anläggningen uppfyller de väsentliga kraven och gett en skriftlig försäkran om överensstämmelse. Kommunikationsverket skall se till att det på marknaden finns bara sådana anläggningar som uppfyller kraven och som är försedda med behövliga märkningar och uppgifter om hur de skall användas.

Vidare föreslår regeringen bestämmelser om behörighet för maritim radiokommunikation och amatörradiokommunikation. Motsvarande bestämmelser finns för närvarande i radioförordningen. Med hänsyn till kraven på författningsnivå i grundlagen föreslås bestämmelserna bli flyttade upp till lagnivå. Trots bestämmelserna om åtgärder för att förebygga störningar i radiokommunikationen förekommer det störningar på radiofrekvenserna. För att säkerställa en tillräckligt störningsfri radiokommunikation föreslås Kommunikationsverket därför ha rätt att övervaka radiokommunikationen och dess tekniska genomförande utan hinder av kommunikationens konfidentiella natur. I syfte att identifiera och lokalisera orsaken till störningar skall Kommunikationsverket vidare ha rätt att använda uppgifter som det erhållit eller fått del av på detta sätt. Uppgifter om innehållet i ett radiomeddelande skall få användas bara om det är nödvändigt för att identifiera eller lokalisera upphovet till störning av radiokommunikation i säkerhetssyfte eller någon annan menlig störning. Kommunikationsverkets speciella befogenhet skall vid utredning av störningar i allmänhet begränsas till användning av identifieringsuppgifter om radiokommunikationen. Endast i undantagsfall skall Kommunikationsverket ha rätt att i begränsad omfattning använda innehållet i kommunikationen, när det för att snabbt avlägsna störning på radiokommunikation i säkerhetssyfte, som bedrivs för skydd av människoliv eller egendom, eller någon annan menlig störning av radiokommunikationen ofrånkomligen krävs begränsad tillgång till innehållet i ett meddelande.

Teleförvaltningscentralens namn har ändrats till Kommunikationsverket genom en lag som trädde i kraft den 1 september 2001 (625/2001). Ändringen har beaktats i beredningen av denna proposition.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så fort som möjligt efter det att de blivit antagna och stadfästa.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår ur propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen.

Regeringens proposition har ändrats i betydande grad på grund av grundlagsutskottets utlåtande. Ändringarna gäller framför allt tillämpning av lagen på radiosändare som innehåller utlänningar, säkerställande av att radioanläggningar stämmer överens med uppställda krav och ett bedömningsorgan för detta ändamål samt styrning och kontroll, inte minst identifiering och lokalisering av orsaken till störningar. Jämfört med propositionen har myndigheternas befogenheter även i övrigt inskränkts och vissa krav som föreslagits i lagen preciserats. Propositionen tar nu större hänsyn till proportionalitetsprincipen i myndighetsverksamhet och medborgarnas rättsskydd.

Vidare har propositionen omstrukturerats så tillvida att det tredje lagförslaget föreslås bli förkastat. I radiolagen föreslås en ny 37 § om radiokommunikationens konfidentiella natur och en motsvarande ny 38 § om tystnadsplikt. Detta skapar större klarhet i regleringen genom att det betyder färre korshänvisningar i lagstiftningen och tar hänsyn till att radiokommunikationen till sina tekniska och naturvetenskapliga egenskaper skiljer sig avsevärt från telekommunikationen. I sak inverkar ändringen inte på syftena med propositionen.

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

*Detaljmotivering***1. Radiolagen***1 §. Lagens syfte*

Formuleringen i 4 punkten i propositionen utgår från koncessionsbelagd televerksamhet och speciellt mobiltelekommunikationsfrekvenserna, som är mycket efterfrågade. Men det har visat

sig att också vissa andra frekvenser i allmänt telekommunikation enligt telemarknadslagen (396/1997) på senare tid har varit föremål för en liknande efterfrågan, som frekvenserna i trådlösa lokalnät. Därför föreslår utskottet att uttrycket "som är beroende av koncession" ersätts med ordet "allmän".

2 §. Tillämpningsområde

3 mom. Utskottet föreslår i linje med grundlagsutskottets utlåtande att bemyndigandet att utfärda förordning om lagens tillämpningsområde stryks och att det föreskrivs om tillämpningsområdet i lag. Samtidigt föreslås att de särskilda bestämmelserna på lägre nivå gällande utlänningar slopas på grund av likställdhetsbestämmelsen i grundlagen. Därmed kvarstår den huvudregeln att radiolagen tillämpas på alla utlänningar inom finskt territorium. I begränsningarna av tillämpningsområdet i 3 § ingår en del små avvikelser från denna huvudregel med hänsyn till internationell ömsesidighet. På dessa grunder föreslår utskottet att 2 § 3 mom. stryks som obehövligt. Alla begränsningar av tillämpningsområdet ingår i 3 §.

3 §. Begränsningar av tillämpningsområdet

Paragrafhänvisningen i 1 mom. har justerats i överensstämmelse med ändringen i 34 §.

På grund av de reciproka bestämmelserna om utländska fartyg och luftfartyg i Internationella teleunionens stadga och bestämmelserna i det kompletterande radioreglementet föreslår utskottet en del mindre begränsningar av tillämpningsområdet i 2 och 3 mom. Begränsningen inskränker de finländska myndigheters rättigheter som övervakar efterlevnaden av radiolagen att kontrollera utländska fartygs och luftfartygs radioanläggningar. I den nuvarande lagstiftningen har motsvarande begränsningar verkställts genom trafikministeriets beslut (43/1999) om tillämpning av radiolagen och radioförordningen på innehav och användning av radiosändare på utländska fartyg eller luftfartyg som rör sig på

finskt område. I framtiden är det inte längre nödvändigt att meddela ett sådant beslut.

4 §. Definitioner

Som 7 punkt föreslår utskottet en ny definition och radiosändnings identifieringsuppgifter. Definitionen svarar mot det som föreskrivs om identifieringsuppgifter i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999). Definitionen behövs i bestämmelserna om identifiering och lokalisering av orsaken till störningar enligt 30 § längre fram.

6 §. Användning av radiofrekvenser

Utskottet hänvisar till grundlagsutskottets utlåtande och menar att befogenhetsbestämmelsen, som ger Kommunikationsverket rätt att utfärda bestämmelser om användningen av radiofrekvenser, lämpligen bör inskränkas genom en hänvisning till internationella bestämmelser och anvisningar.

Begreppsapparaten i lagförslaget föreslås bli preciserad. Regeringen har gått in för två olika grader av begreppet störning i sin proposition: "störningar" och det särskilt definierade "skadliga störningar". Begreppet skadlig störning i 4 § har en mycket mera begränsad innebörd än det allmänspråkliga "störning". Definitionen på en skadlig störning går tillbaka på det internationella radioreglementet. Även om störning inte uppfyller villkoren för skadlig störning enligt definitionen i lagen, kan den i praktiken upplevas som en synnerligen skadlig och betydande störning av radiokommunikationen. Därför kan ordet "störning" inte ersättas med orden "skadlig störning", vilket föreslagits i vissa sakkunnigutlåtanden. Däremot anser utskottet att ordet "störning" kan kompletteras med det efterställda prepoisitonsattributet "av radiokommunikation", som är både förtydligande och befogenhetsbegränsande. Samtidigt harmoniseras begreppsapparaten i lagen med Kommunikationsverkets uppgifter, som det föreskrivs om i 26 § 3 punkten. Den föreslagna ändringen upprepas i flera lagrum.

7 §. Radiotillstånd

I enlighet med grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att den särskilda skyldighet som innehavaren av en radiosändare har att visa upp radiotillstånd stryks i 3 mom.

Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet till följd av den i grundlagen föreskrivna likställdheten att 5 mom. om att utlänningar inte behöver radiotillstånd för innehav av radiosändare skall strykas i paragrafen. Utlänningar behöver inte radiotillstånd för den typ av radiosändare som de vanligtvis innehar, som mobilteleapparater, eftersom 2 mom. om befrielse från tillstånd tillämpas också på deras radiosändare. Syftet med bestämmelsen om andra utlänningars radiosändare som föreslås utgå uppnås vanligen genom tillämpning av 3 mom.

Samtidigt som de särskilda bestämmelserna på lägre nivå om utlänningars radiosändare frångås föreslår det ett nytt 5 mom. om att radiosändare som används i polisiärt samarbete enligt Schengenavtalen skall befrias från kravet på radiotillstånd. Enligt propositionen avsåg regeringen att en sådan bestämmelse kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Syftet är att underlätta det polisiära samarbetet enligt Schengenavtalet. Tillståndsplikten för dessa radiosändare kan slopas, eftersom de används i Finland bara under en mycket kort tid och Kommunikationsverkets rätt att förbjuda en radioanläggning enligt 34 § 1 mom. i förekommande fall kan tillämpas också på dessa sändare.

8 §. Tillståndsvillkor

Utskottet föreslår att bemyndigandebestämmelsen i 2 mom. avgränsas såtillvida att Kommunikationsverket utöver granskningsförfarandet bara kan bestämma om inställning av sändare och andra liknande användningsvillkor.

Vidare föreslår utskottet att 3 mom. kompletteras med villkor som avgränsar Kommunikationsverkets befogenhet att ändra tillståndsvillkoren. Villkoren skall få ändras bara om det är nödvändigt på grund av ändringar i planerna för radiofrekvenser, frekvensföreskrifterna eller förpliktelser i internationella fördrag. Ändringar i tillståndsvillkoren i syfte att förebygga eller

avhjälpa störningar i radiokommunikationen bör ändå inte bindas vid att villkoret för absolut nödvändighet uppfylls. Detta är motiverat därför att det vid störningar i radiokommunikationen också gäller att bedöma dens intresse som drabbs av störningen och hans rätt att ta emot radiosändningar.

12 §. Återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering

Utskottet föreslår att villkoren för återkallande av radiotillstånd skärps i överensstämmelse med grundlagsutskottets utlåtande. Bestämmelsen har dessutom kompletterats med en hänvisning till 36 §, som föreslås bli ändrad och innehålla en bestämmelse om att Kommunikationsverket också kan framställa anmärkningar. Avsikten är att lyfta fram proportionalitetsprincipen i förvaltningen och att erbjuda fler lindrigare åtgärdsalternativ för övervakningen av lagen.

15 §. Påvisande av behörighet

Utskottet föreslår att 3 mom. i enlighet med grundlagsutskottets utlåtande kompletteras med en generell beskrivning av vilket slag av behörighet som skall påvisas i examen.

19 §. Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning

I 4 mom. föreslås en ändring som skall göra det möjligt att bevilja radiotillstånd för testning av radioanläggningar som behövs för forskning och utveckling i fråga om radioanläggningar.

20 §. Väsentliga krav

Utskottet hänvisar till grundlagsutskottets utlåtande och påpekar att uttrycket "inbegripet elsäkerhetskraven så som särskilt bestäms om dem" i 1 mom. 1 punkten refererar till de allmänna bestämmelserna om elsäkerhet. Det är således inte fråga om en självständig bemyndigandebestämmelse som skulle ge rätt att utfärda särskilda säkerhetsbestämmelser genom förordning eller myndighetsbestämmelser.

21 §. Säkerställande av överensstämmelse

Paragrafen om säkerställande av överensstämmelsen har omformulerats. Där föreskrivs nu tydligare och mera detaljerat att en radioanläggnings tillverkare är skyldig att i vissa fall inhämta utlåtande av ett bedömningsorgan och om den rättsliga status som organets utlåtande har. Vidare har paragrafen omstrukturerats så att det klara lyfter fram och i korthet beskriver de i direktiv 1999/5/EG angivna alternativen för att säkerställa att en radioanläggning stämmer överens med kraven.

Utskottet föreslår att hänvisningen till tillverkarens auktoriserade representant stryks, eftersom bestämmelsen redan med stöd av 5 § tillämpas på representanten.

26 §. Kommunikationsverkets uppgifter

Utskottet föreslår att uttrycket "godkänna radioanläggningar" i 2 punkten ersätts med det exaktare "säkerställande av att radioanläggningen överensstämmer med kraven".

28 och 29 §. Uppgifter som skall lämnas till Kommunikationsverket och erhållande av uppgifter av tullmyndigheterna

Utifrån ett utlåtande från justitieministeriet har orden "vid utlämnande av uppgifter" strukits i bestämmelserna. Detta för att det inte skall uppstå en uppfattning om att eventuella andra sekretessbestämmelser än sådana som gäller utlämnande av uppgifter i alla fall kan inskränka Kommunikationsverkets tillgång till information i de fall som anges i bestämmelserna.

30 §. Identifiering och lokalisering av orsaken till störningar

Utskottet föreslår i linje med grundlagsutskottets utlåtande att Kommunikationsverkets rätt att använda uppgifter om innehållet i ett radiomeddelande för att identifiera eller lokalisera orsaken till störning på radiokommunikationen inskränks. Kommunikationsverket skall få kontrollera och använda uppgifter om innehållet i en konfidentiell sändning bara för att identifiera och lokalisera orsaken till störning på radiokommunikation i säkerhetssyfte. Däremot skall

Kommunikationsverket i mycket större omfattning kunna använda identifieringsuppgifter om en radiosändning för att identifiera och lokalisera en störning på radiokommunikationen, eftersom dessa uppgifter har ansetts falla utanför kärnområdet för sekretessen för ett konfidentiellt radiomeddelande.

Enligt utredning till utskottet bör hela processen med att ta emot ett radiomeddelande göra åtskillnad mellan dels identifieringsuppgifter, dels egentligt innehåll. Vid störning skall Kommunikationsverket ha rätt att kontrollera radiokommunikationen genom teknisk och grafisk uppföljning och dessutom att avlyssna radiosändningar för att inhämta identifikationsuppgifter. Skyddet för ett konfidentiellt radiomeddelande gäller i princip meddelandets kärna, dvs. innehållet. Utom när Kommunikationsverket önskar identifiera och lokalisera orsaken till störning på radiokommunikation i säkerhetssyfte skall det sluta avlyssna en radiosändning om meddelandet visar sig vara konfidentiellt.

Om allmänhetens rätt att informera Kommunikationsverket om störningar på radiokommunikationen också när ett meddelande är konfidentiellt föreskrivs i 37 §. Bestämmelserna i 30 och 37 § avses svara mot varandra till omfattningen. I 30 § ingår en hänvisning till 37 §.

I bestämmelsen föreslås vidare ett nytt 2 mom. om destruering av konfidentiella uppgifter. Uppgifter om konfidentiell radiokommunikation skall i regel destrueras senast inom två år efter det kalenderår under vilket uppgiften inhämtades eller beslut i ett förvaltningsärende eller brottmål som gäller störning på radiokommunikationen fått laga kraft. Men om det är fråga om uppgifter som behövs för att säkerställa en störningsfri radiokommunikation i säkerhetssyfte, är tidsfristen tio år.

Lydelsen i bestämmelsen har preciserats. Som åtgärder som berättigar att inhämta och använda uppgifter nämns nu utöver identifiering och lokalisering av orsaken till störning på radiokommunikationen och radiokommunikationen i säkerhetssyfte också avhjälpande och begränsning av störningar samt åtalande av dem som orsakar störningen.

33 §. Avhjälpande av störningar

Utskottet föreslår att 2 mom. uttryckligen skall inskränka Kommunikationsverkets rätt att bestämma vilka åtgärder en radioanläggnings innehavare och ägare skall vidta beträffande själva anläggningen och dess användning. Indelningen i momentet har samtidigt korrigerats.

34 §. Förhindrande av störningar

Utskottet föreslår att 1 mom. delas upp på två moment. Uppdelningen är nödvändig för att inskränkningarna i 3 § i tillämpningsområdet beträffande utländska fartyg och luftfarkoster skall kunna inriktas exakt på rätt lagrum. Andra momentet har formulerats som en direkt befogenhetsnorm för att det inte skall uppstå någon oklarhet om legaldefinitionerna i lagen. Förbudsrätten i detta moment avser att ge Kommunikationsverket en möjlighet att redan i förväg avvärja import och användning av en sådan radioanläggning som på sannolika grunder kan antas störa den planerade användningen av radiofrekvenser enligt 6 §, till exempel genom att den fungerar på frekvenser som enligt planerna är reserverade för andra typer av radioanläggningar. Bestämmelsen har också samband med verkställigheten av artikel 9.5.a i direktivet om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse.

Grundlagsutskottet kritiserar i sitt utlåtande propositionen för att det inte klart framgår av 34 § 2 mom. i den föreslagna lagen om det är fråga om ett enskilt förvaltningsbeslut eller en norm. Utskottet menar att det är fråga om ett förvaltningsbeslut genom vilket förbudet i 1 mom. i förekommande fall genomförs för hela kategorin eller typen av anläggningar och därmed är det inte behövligt. Utskottet föreslår att bestämmelsen stryks.

35 §. Handräckning

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att befogenheterna att företa husrannsakan enligt 35 § 2 mom. delvis överlappar kontrollbefogenheterna i 31 § och att befogenheterna att företa husrannsakan inte bör utvidgas onödigt mycket och inte

utan ett godtagbart skäl med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Grundlagsutskottet finner inte de föreslagna befogenheterna att företa husrannsakan nödvändiga.

Trafikutskottet konstaterar att en kontrollör enligt 31 § under vissa förutsättningar har rätt att få tillträde till en plats där det finns eller på sannolika grunder finns anläggningar. Andra rättigheter i anknytning till husrannsakan har kontrollören inte. Han eller hon har alltså inte till exempel rätt att undersöka vad som finns i stängda skåp. Därmed kan polisens rätt att företa husrannsakan inte anses överlappa den kontrollrätt som Kommunikationsverkets kontrollörer har.

Enligt utredning till utskottet är det i vanliga fall möjligt att gömma en störande eller olovlig radioanläggning så att den bara går att hitta vid husrannsakan. För övervakning räcker det därför inte nödvändigtvis enbart med kontroll.

Saken bör också ses i det perspektivet att störande radiokommunikation kränker andra människors rätt att störningsfritt ta emot tillåtna radiomeddelanden. Av den orsaken är befogenheter för att förebygga störningar motiverade.

Trafikutskottet understryker i alla fall att befogenheterna för husrannsakan inte bör utövas på alltför lösa boliner. Därför föreslås lydelsen i bestämmelsen bli ändrad så att det för husrannsakan krävs *vägande* skäl för att misstänka att ett brott har begåtts *på ett bestämt ställe som omfattas av hemfriden*. Detta kan till exempel avse att det utifrån identifieringsuppgifterna om en radiosändning och annan information till exempel från grannar som drabbas av störningarna är ytterst sannolikt att det finns en radiosändare i en viss privatbostad. Vidare bör det i normala fall förutsättas att anläggningen inte har hittats vid en kontroll enligt 31 §.

36 §. Tvångsmedel

Bestämmelsen föreslås bli kompletterad med en möjlighet att tilldela någon en anmärkning. I lindrigare fall kan anmärkningen vara det primära alternativet till rättelseskyldighet. Anmärkning och rättelseskyldighet skall också kunna tillämpas tillsammans eller som varandras kom-

plement. Förslaget har samband med den föreslagna ändringen i 12 §.

37 §. Radiokommunikationens konfidentiella natur

Utskottet föreslår att det tredje lagförslaget i propositionen förkastas och att en motsvarande bestämmelse om radiokommunikationens konfidentiella natur tas direkt in i radiolagen. Radiokommunikationen skall anses vara förtrolig på det sätt som avses i 10 § 2 mom. grundlagen, om den inte är avsedd för allmänt mottagande. Överföringen av bestämmelsen i radiolagen kan motiveras med att den allmänna lagstiftningen blir tydligare och att radiokommunikationen till sina tekniska och fysikaliska egenskaper skiljer sig från telekommunikationen. Det är inte alltid möjligt att veta på förhand om en radiosändning är konfidentiell eller avsedd för allmänt mottagande. Det har betydelse för förtroligheten att vem som helst i princip kan lyssna på radiosändningar.

Vidare föreslås en bestämmelse om rätt att meddela uppgifter till Kommunikationsverket i den omfattning som föreskrivs i 30 § om rätt för Kommunikationsverket att kontrollera radiokommunikationen för att identifiera och lokalisera orsaken till störningar. Denna rätt kan utövas framför allt av dem som drabbas av störningar på radiokommunikationen. Meningen är att till exempel en person, som av misstag via sin egen radiomottagare hör ett radiomeddelande som är avsett att vara konfidentiellt, kan underätta Kommunikationsverket om meddelandets existens och identifieringsuppgifter (till exempel tidpunkten för när ett meddelande börjar och slutar) utan hinder av skyddet för konfidentiella meddelanden. Uppgifter om innehållet i ett konfidentiellt radiomeddelande får dock ges ut bara när det är fråga om att identifiera och lokalisera orsaken till störningar på radiokommunikation i säkerhetssyfte. Utskottet hänvisar också till motiveringen till 30 §.

Straff för brott mot tystnadsplikten döms ut enligt strafflagen.

38 §. Tystnadsplikt

I anknytning till ändringarna i 30 och 37 § föreslår utskottet att lagen skall föreskriva om tystnadsplikt för Kommunikationsverket i fråga om uppgifter om radiokommunikationen. Men i vissa fall skall uppgifter kunna lämnas ut till andra myndigheter, till exempel polis- och åklagarmyndigheterna, utländska myndigheter eller internationella organ.

41 §. Bedömningsorgan

Utskottet föreslår att bestämmelserna om bedömningsorganet preciseras genom att det föreskrivs i lag om organets uppgifter samt de krav, begränsningar och villkor som skall ställas på organet. I lagens 21 § föreskrivs om tillverkarens skyldighet att inhämta utlåtande av bedömningsorganet och om utlåtandets rättsliga status.

42 §. God förvaltning och rättssäkerheten vid en bedömning

I 1 mom. föreskrivs om villkoren för en god förvaltning. De skall iaktas också när bedömningsorganet till sin juridiska natur är något annat än en myndighet.

I 2 mom. föreskrivs om rättsskyddsmedlen när det gäller bedömningsorganets beslut i enskilda fall.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Utskottet anser det vara klart att när den gamla lagen upphävs, upphävs också författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av den. Vad gäller 45 § framhåller utskottet att lagens övergångsbestämmelser innebär att anläggningar som släppts ut på marknaden före utsatt datum fritas från säkerställande av överensstämmelse med kraven enligt den nya lagen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utskottet

att det andra lagförslaget godkänns utan ändringar,

att det tredje lagförslaget förkastas och

att det första lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Radiolag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är
(1—3 punkten som i RP)

4) att främja kommunikationsmarknadens effektivitet vid *allmän* televerksamhet (*utesl.*).

2 §

Tillämpningsområde

(1 och 2 mom. som i RP)
(3 mom. *utesl.*)

3 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i 7, 15, 20, 21, 28, 31 och 32 § och 34 § 3 mom. gäller inte försvarsmakten eller *Gränsbevakningsväsendet* när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret, inte heller radioanläggningar som de använder uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret.

Denna lags 17 § 1 mom., 28 § 3 mom., 31 § och 34 § 2 och 3 mom. tillämpas inte på radioanläggningar som används av en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål. (Nytt)

På andra än de utländska fartygs eller luftfartygs radiosändare som avses i 2 mom. tillämpas inte denna lags 31 § 1 och 2 mom. och 34 § 2 mom. Inte heller 34 § 3 mom. tillämpas på nämnda radiosändare, om sändarens innehavare eller användare på begäran visar upp tillstånd eller bevis på det sätt som föreskrivs i 17 § 1 mom. och 31 § 3 mom. (Nytt)

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

(1—6 punkten som i RP)

7) identifieringsuppgifter för en radiosändning uppgifter om radiostationens identifieringssignal, radiosändarens typ eller användare och uppgifter om radiosändningens starttid, varaktighet eller utsändningsplatsen, (Ny)

(8 och 9 punkten som 7 och 8 punkten i RP)

5 §

Ansvariga i stället för radioanläggningens tillverkare

Vad som bestäms om tillverkaren i 21, 22, 23 och 28 § gäller i tillämpliga delar dennes auktoriserade representant, om tillverkaren inte är etablerad inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om tillverkaren eller dennes auk-

toriserade representant inte är etablerade inom samarbetsområdet, *tillämpas* denna lag också (*utesl.*) på den som släpper ut anläggningen på marknaden inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 kap.

Frekvensförvaltning

6 §

Användning av radiofrekvenser

Kommunikationsverket bestämmer om användningen av radiofrekvenser för olika användningsändamål *med hänsyn till internationella bestämmelser och rekommendationer om användning av radiofrekvenser*. I föreskrifterna skall förutom information om ett frekvensområdes användningsändamål också finnas uppgifter om de viktigaste radioegenskaperna, som en radioanläggning som använder frekvensområdet i fråga skall uppfylla.

(2 mom. som i RP)

I enskilda fall kan Kommunikationsverket av tekniska skäl avvika från en fastställd användningsplan enligt 2 mom., om det är nödvändigt för att hindra eller avlägsna störningar *av radiokommunikationen*.

7 §

Radiotillstånd

(1 och 2 mom. som i RP)

Radiotillstånd för innehav av en radiosändare behövs inte om radiosändaren i tekniskt hänseende permanent har försatts i sådant skick att den inte kan användas för radiokommunikation eller om (*utesl.*) det *i övrigt är klart* att innehavet inte syftar till att anläggningen skall användas för radiokommunikation.

(4 mom. som i RP)

En polisman från en främmande stat behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare vid förföljande enligt artikel 41 eller övervakning över gränsen enligt artikel 40

i den i Schengen den 19 juni 1990 ingångna konventionen (FördrS 23/2001) om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna.

8 §

Tillståndsvillkor

Kommunikationsverket kan förena radiotillståndet med villkor som är nödvändiga för att frekvenserna skall användas effektivt och ändamålsenligt, kommunikationsmarknaden skall vara effektiv samt för att störningar av radiokommunikationen skall kunna förebyggas eller avhjälpas. I tillståndsvillkoren kan Kommunikationsverket ytterligare bestämma att radiotillståndet skall förvaras i radiosändarens omedelbara närhet.

I tillståndsvillkoren för radiosändare med stora risker för störningar kan bestämmas att sändaren inte får tas i bruk förrän Kommunikationsverket på basis av granskning har godkänt ibruktagandet. Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om granskningsförfarandet och om inställning av sändarna och andra liknande förutsättningar för godkännande av ibruktagandet.

Under radiotillståndets giltighetstid kan Kommunikationsverket ändra tillståndsvillkoren, om det är nödvändigt då planerna för radiofrekvenser ändras eller på grundval av frekvensföreskrifter eller förpliktelser i internationella fördrag eller om det är motiverat för att förebygga eller avhjälpa störningar av radiokommunikationen.

9—11 §
(Som i RP)

12 §

Återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering

Kommunikationsverket får helt eller delvis återkalla radiotillstånd och frekvensreserveringar, om

1) innehavaren trots åtgärder enligt 36 § gör sig skyldig till allvarliga och upprepade brott mot ett tillståndsvillkor som är väsentligt med avseende på störningsfri radiokommunikation eller gör sig skyldig till ett väsentligt brott mot betalningsskyldigheten i anslutning till radiotillståndet eller radiofrekvensreserveringen,

(2—7 punkten som i RP)

13 och 14 §
(Som i RP)

15 §

Påvisande av behörighet

(1 och 2 mom. som i RP)

För att erhålla ett behörighetsbevis skall sökanden avlägga behörighetsexamen. Genom examen skall sökanden visa att han eller hon känner till reglerna, anvisningarna och anläggningarna inom det ifrågakommande slaget av radiokommunikation och har nödvändiga språkfärdigheter. Kommunikationsverket bestämmer om examensfordringarna och examensförrättarna. Examensförrättarna skall stå i tjänste- eller anställningsförhållande till Kommunikationsverket.

(4 mom. som i RP)

Den som underkänts i examen kan yrka på rättelse av bedömningen av examensprestationen hos Kommunikationsverket. I ett beslut med anledning av ett yrkande på rättelse får ändring sökas så som föreskrivs i 40 §.

(6 mom. som i RP)

16—18 §
(Som i RP)

3 kap.

Utsläppande på marknaden av radioanläggningar

19 §

*Import, försäljning, saluföring, demonstration
och användning*

(1—3 mom. som i RP)

En radiosändare får inte användas för radiokommunikation om det inte säkerställts att den uppfyller kraven i 20 eller 24 §. En radiosändare får dock användas för radiokommunikation, om rätten att använda den har godkänts på det sätt som avses i 7 § 4 mom. eller om Kommunikationsverket har beviljat ett radiotillstånd som avses i 7 § 1 mom. för innehav och användning av sändare vid forskning och utveckling som gäller radioanläggningar.

20 §

(Som i RP)

21 §

Säkerställande av överensstämmelse

(1 mom. utesl.)

Att en radioanläggning överensstämmer med kraven skall påvisas

- 1) genom intern produktionskontroll,*
- 2) genom intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar,*
- 3) genom intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar och utlåtande av det bedömningsorgan som avses i 41 §, eller*

4) genom fullständig kvalitetssäkring. (Nytt)

Om tillverkaren av en radiosändare har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 2, 3 eller 4 punkten. (Nytt)

Om tillverkaren av en radiosändare inte har tillämpat de harmoniserade standarder som av-

ses i 4 § 8 punkten eller har tillämpat dem bara delvis, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten. (Nytt)

*Att en radiomottagare och mottagarenheter-
na i en radioanläggning stämmer överens med kraven skall påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom., 1, 3 eller 4 punkten. (Nytt)*

*Vid varje förfarande som avses i 1 mom. skall tillverkaren av en radioanläggning säkerställa att radioanläggningen uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 § samt upprätta ett dokument där det försäkras att radioanläggningen uppfyller dessa krav (**försäkran om överensstämmelse**). Vid förfarandet enligt 1 mom. 2 punkten skall radioanläggningen dessutom genomgå särskild provning av radioanläggningar. Vid förfarandet enligt 1 mom. 3 punkten skall därtill ett bedömningsorgan som avses i 41 § föreläggas dokumentation om den tekniska konstruktionen som bygger på resultaten från provning av radioanläggningen och på det tekniska dokumentet om radioanläggningen. (Nytt)*

Ett negativt utlåtande om dokumentationen om radioanläggningens tekniska konstruktion som avses i 5 mom. hindrar inte tillverkaren att släppa ut radioanläggningen på marknaden, om den uppfyller de väsentliga kraven i 20 §. (Nytt)

Vid förfarandet enligt 1 mom. 4 punkten skall tillverkaren vid planering, tillverkning och kontroll av produkter tillämpa ett kvalitetssystem som är godkänt av bedömningsorganet. För övervakningen skall tillverkaren ge bedömningsorganet nödvändiga uppgifter och tillåta kontroll av sina kontroll-, provnings- och lagerlokaler. Om kvalitetssystemet inte längre uppfyller de krav som ställs på det med stöd av denna lag kan bedömningsorganet annullera sitt godkännande. (Nytt)

(8 mom. som 4 och 3 mom. i RP)

Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet för säkerställande av överensstämmelse och de dokument som skall upprättas i samband med det (utesl.). (2 mom i RP)

22 §

Märkning och information

Tillverkaren av en radioanläggning skall förse en i enlighet med 21 § säkerställd radioanläggning med en märkning så som Kommunikationsverket bestämmer.

(2 mom. som i RP)

23 §

Anmälan om planer på att släppa ut radioanläggningar på marknaden

Om i enlighet med 21 § säkerställda radiosändare fungerar på frekvenser som i föreskrifter av Kommunikationsverket anvisas för andra användningsändamål, skall tillverkaren underätta Kommunikationsverket om planerna på att släppa ut radiosändarna på marknaden.

(2 mom. som i RP)

24 §

(Som i RP)

4 kap.

Styrning och övervakning

25 §

(Som i RP)

26 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket sköter frekvensförvaltningen. Utöver vad som annars bestäms i denna lag skall Kommunikationsverket

(1 punkten som i RP)

2) säkerställa överensstämmelsen för radioanläggningar som avses i 24 § 1 mom. 1, 4 och 5 punkten,

(3—5 punkten som i RP)

27 §

(Som i RP)

28 §

Uppgifter som skall lämnas till Kommunikationsverket

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess (utesl.) har Kommunikationsverket rätt att av radioanläggningens tillverkare, av den som ansvarar för utsläppandet på marknaden, av importören, av försäljaren och av bedömningsorganet få de uppgifter som behövs för tillsynen enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den. (Utesl.)

Den som håller radioanläggningar till salu skall på begäran förse Kommunikationsverkets kontrollörer med information om den tekniska konstruktionen hos radioanläggningarna, säkerställandet av överensstämmelsen och överlåtelsen. (Nytt 2 mom.)

(3 mom. som i RP)

29 §

Erhållande av uppgifter av tullmyndigheterna

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess (utesl.) har Kommunikationsverket rätt att av tullmyndigheterna erhålla uppgifter om namnet på den som importerar en radioanläggning samt om antalet anläggningar som importerats och om tidpunkten för importen.

30 §

Identifiering och lokalisering av orsaken till störningar

(1 mom. utesl.)

Kommunikationsverket har rätt att bedriva observation av radiokommunikationen och det tekniska utförandet för att säkerställa att radiofrekvenserna är tillräckligt störningsfria och att de används effektivt. Identifieringsuppgifter för konfidentiella radiosändningar får vara föremål för observation och användas bara i den utsträckning som det är nödvändigt för att identifiera och lokalisera orsaken till störningen av radiokommunikationen, avhjälpa eller begränsa störningar och vidta åtgärder för att den

som orsakat störningar ställs under åtal. Innehållet i konfidentiella radiosändningar får dock kontrolleras och uppgifter om innehållet användas bara om detta är nödvändigt för att identifiera, lokalisera, avhjälpa eller begränsa störningar av radiokommunikation i säkerhetssyfte eller för att få den som orsakat störningar ställd under åtal. (Nytt)

Kommunikationsverket skall utplåna uppgifter om konfidentiell radiokommunikation när de inte längre behövs för att säkerställa en tillräckligt störningsfri radiokommunikation eller för att handlägga ett förvaltningsärende eller ett brottmål som gäller störningar. Uppgifterna skall utplånas senast två eller, om det är fråga om uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa en störningsfri radiokommunikation i säkerhetssyfte, senast tio år efter utgången av det kalenderår under vilket uppgiften inkom eller beslutet i ett förvaltningsärende eller ett brottmål som gäller störningen fick laga kraft. (Nytt)

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller också de uppgifter som Kommunikationsverket får med stöd av 37 § 3 mom. (Nytt)

31 §

Kontroll

(1 mom. som i RP)

Kontrollören har också rätt att få tillträde till den plats där det på sannolika grunder finns anläggningar som avses i 1 mom. Kontroll får dock inte genomföras på en hemfridsskyddad plats, om det inte finns särskilda skäl att misstänka överträdelser av bestämmelserna i 39 § 1 mom., 1, 2 eller 3 punkten eller i 38 kap. 5—7 § strafflagen.

(3 mom. som i RP)

32 §

Undersökning av radioanläggningar

(1 mom. som i RP)

Om den radioanläggning som har tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag

och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och dess värde har sjunkit på grund av undersökningen, skall till ägaren på begäran betalas en ersättning för anläggningen som motsvarar det gängse priset.

(3 mom. som i RP)

33 §

Avhjälpande av störningar

(1 mom. som i RP)

Om en radiosändare stör radiokommunikationen eller andra radioanläggningar, skall radiosändarens innehavare och ägare avhjälpa eller begränsa störningen. Om störningen i radiokommunikationen beror på tekniska egenskaper hos en radiomottagare, ansvarar radiomottagarens innehavare och ägare för att störningen avhjälps. Kommunikationsverket kan bestämma vilka andra åtgärder som gäller en radioanläggnings tekniska egenskaper eller användningen av den en radioanläggnings innehavare och ägare skall vidta för att förebygga och begränsa störningar och deras verkningar.

(3—5 mom. som i RP)

34 §

Förhindrande av störningar

Kommunikationsverket har rätt att förbjuda import, saluföring, försäljning, överlåtelse och användning av en radioanläggning, om anläggningen har orsakat skadliga störningar eller om det på sannolika grunder kan antas att den orsakar skadliga störningar. (*Utesl.*)

(2 mom. utesl.)

Kommunikationsverket har rätt att förbjuda import, saluföring, försäljning, överlåtelse och användning av en radioanläggning också om den på sannolika grunder kan antas orsaka störningar i den i 6 § avsedda planerade användningen av radiofrekvenser. (Nytt)

(3 mom. som i RP)

35 §

Handräckning

(1 mom. som i RP)

Om det finns *vägande* skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § strafflagen eller i 39 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i denna lag har begåtts *på en plats som omfattas av hemfriden* får utan hinder av 5 kap. 1 § 1 mom. och 10 § 1 mom. tvångsmedelslagen (450/1987) husrannsakan och kroppsvisitation företas för att eftersöka lagstridiga radioanläggningar eller utreda ett brott.

36 §

Tvångsmedel

Kommunikationsverket kan ge den som bryter mot denna lag eller de bestämmelser eller tillståndsvillkor som utfärdats med stöd av den en *anmärkning* och *ålägga denne* att rätta sitt fel eller sin försummelse.

(2 mom. som i RP)

5 kap.

Särskilda bestämmelser

37 § (Ny)

Radiokommunikationens konfidentiella natur

Radiokommunikation är konfidentiell, om den inte är avsedd för allmän mottagning.

Den som har tagit emot eller annars fått kännedom om en konfidentiell radiosändning som inte är avsedd för honom eller henne får inte orättmätigt röja eller utnyttja uppgifter om innehållet i sändningen eller om dess existens.

Vad som föreskrivs i 2 mom. hindrar inte att uppgifter om en konfidentiell radiosändnings existens och dess identifieringsuppgifter lämnas till Kommunikationsverket, om det är nödvändigt för att identifiera och lokalisera störningar av radiokommunikationen, avhjälpa eller begränsa störningar eller vidta åtgärder för att den som orsakar störningen ställs under åtal.

Uppgifter om innehållet i en konfidentiell radiosändning får lämnas bara, om det är nödvändigt för att identifiera, lokalisera, avhjälpa eller begränsa en störning av radiokommunikation i säkerhetssyfte eller för att få den som orsakar störningen ställd under åtal.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 2 mom. döms enligt 38 kap. 2 § 2 mom. strafflagen, om gärningen inte är straffbar enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans än i 38 kap. 1 § strafflagen.

38 § (Ny)

Tystnadsplikt

De uppgifter om en konfidentiell radiosändning som Kommunikationsverket har fått med stöd av 30 § 1 mom. och 37 § 3 mom. skall hållas hemliga.

Vad som föreskrivs i 1 mom. hindrar inte att identifieringsuppgifter lämnas ut till en annan myndighet, om det är nödvändigt för att utreda eller vidta åtgärder för väckande av åtal för ett brott som gäller störningar eller för att avhjälpa eller begränsa störningar av radiokommunikationen.

Angående förbudet att utnyttja uppgifter som avses i 1 mom. samt angående straff för brott mot tystnadsplikten och förbudet att utnyttja uppgifter gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

39 och 40 §

(Som 37 och 38 § i RP)

41 (39) §

Bedömningsorgan

Kommunikationsministeriet utser på ansökan ett eller flera bedömningsorgan. Bedömningsorganet har till uppgift att lämna utlåtanden om radioanläggningars överensstämmelse, bestämma om särskilda radiotestsekvenser samt godkänna och övervaka kvalitetssäkringssystem för

radioanläggningar. Bedömningsorganet kan utses för en bestämd tid. I ansökan skall sökanden lägga fram de uppgifter som ministeriet har begärt och som behövs för handläggningen av ansökan. (Nytt)

(Utesl.) Bedömningsorganet skall vara oberoende av tillverkarna av radioanläggningar i funktionellt och ekonomiskt hänseende. Det skall ha en ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang som är tillräckligt med tanke på verksamhetens omfattning och tillgång till tillräckligt med yrkeskunniga anställda samt sådana system, anordningar och redskap som behövs för verksamheten.

(2 mom. i RP utesl.)

Kommunikationsministeriet övervakar bedömningsorganens verksamhet. *Bedömningsorganen skall anmäla sådana ändringar i sin verksamhet som kan påverka deras förutsättningar att vara bedömningsorgan. Om ett bedömningsorgan inte längre uppfyller de krav som föreskrivs eller handlar i strid med bestämmelserna, kan kommunikationsministeriet återkalla förordnandet.*

(4 mom. som 39 § 4 mom. i RP)

42 § (Ny)

God förvaltning och rättssäkerhet i bedömningsförfarandet

När bedömningsorganet fullgör sina i 41 § 1 mom. avsedda uppgifter gäller vad som föreskrivs i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet (621/1999), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966), lagen om översändande av handlingar (74/1954) och språklagen (148/1922).

Rättelse i ett beslut av ett bedömningsorgan om kvalitetssäkringssystemet för en radioanläggning kan sökas hos Kommunikationsverket. Yrkande på rättelse skall framställas inom 30 dagar efter att sökanden delgavs beslutet. Ändring i ett beslut med anledning av ett yrkande på rättelse får sökas på det sätt som 40 § föreskriver.

43 §

(Som 40 § i RP)

6 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

44 och 45 §

(Som 41 och 42 § i RP)

TrUB 6/2001 rd — RP 80/2001 rd

Helsingfors den 13 september 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Erkki Pulliainen /gröna
vordf. Annika Lapintie /vänst
medl. Jyri Häkämies /saml
Saara Karhu /sd
Eero Lämsä /cent
Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /cent
Markku Rossi /cent

Ismo Seivästö /fkf
Timo Seppälä /saml
Lasse Virén /saml
Raimo Vistbacka /saf
Matti Vähänäkki /sd
Harry Wallin /sd

ers. Leena-Kaisa Harkimo /saml.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Pekka Nurminen.